Factsheet Cultuur & Media

23-06-2020

Culturele- en creatieve sector

- Donderdag 12 maart jl. heeft uw Kamer de motie Jetten cs. aangenomen met daarin de oproep tot een steunpakket voor cultuur.
- Minister van Engelshoven heeft een aantal bestuurlijke overleggen gevoerd met de culturele en creatieve sector, de rijkscultuurfonden, de private fondsen, gemeenten en provincies.
- Er wordt een breed pakket aan maatregelen ingezet waarbij nu eerst gefocust wordt op de korte termijn voor het gehele culturele en creatieve veld: gesubsidieerd, commercieel en hybride.
- De kabinetsbrede maatregelen vanuit de ministeries van EZK en SZW bieden houvast voor bedrijven, instellingen en werkenden in het culturele en creatieve veld. Het meest relevant zijn:
    - de werktijdverkorting voor werknemers en werkgevers.
    - de extra ondersteuning voor zzp'ers.
    - de belastingmaatregelen.
    - verruiming en versoepeling van de borgstelling midden- en kleinbedrijf.
    - financiële ondersteuning via Qredits.
    - het noodloket.

  Daarmee worden banen behouden, worden zzp'ers en kleine ondernemingen ondersteund en worden lasten verlaagd. Een aantal maatregelen wordt snel nader uitgewerkt.
- Over het noodloket is intussen het volgende bekend:
  Het ministerie van EZK opent een noodloket bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Hiervan kan een deel van het culturele en creatieve veld onder voorwaarden gebruik maken. Kleine bedrijven uit het culturele en creatieve veld een aanvraag indienen van (10)(2b) voor geleden schade als gevolg van COVID-19.
- Het kabinet heeft op dinsdag 7 april besloten om de TOGS (Tegemoetkoming Ondernemers Getroffen Sectoren Covid-19) aan te vullen. Door de uitbreiding hebben ook meer bedrijven een zzp-ers in de cultuursector toegang tot de regeling. Onder meer fotografie, filmproductiebedrijven en monumentenzorg zijn toegevoegd.
- Op 20 mei jl. is het noodpakket 2.0 naar de Tweede Kamer verzonden.[1] Het kabinet verlengt diverse maatregelen uit het eerste noodpakket. Wel worden verschillende voorwaarden aangepast om ruimte te geven aan het aanpassingsvermogen van de economie. De NOW wordt met drie maanden verlengd, waarbij rekening is gehouden met de loonkosten van seizoensgebonden bedrijven. Ook de TOZO wordt met drie maanden verlengd, met aangepaste voorwaarden. De belastingmaatregelen en de extra, verruimde of meer toegankelijke kredietverlening en -garanties aan kleine en middelgrote bedrijven, startups en scale-ups uit het eerste noodpakket lopen door.
- In de brief wordt ook de Tegemoetkoming Vaste Lasten MKB aangekondigd. Ondernemers in de culturele en creatieve sector, waaronder evenementen, podia en theaters, krijgen - bovenop de tegemoetkoming loonkosten (NOW) - een belastingvrije tegemoetkoming om hun vaste materiële kosten te kunnen betalen. Organisaties krijgen afhankelijk van de omvang, de hoogte van de vaste kosten, en de mate van omzetderving een tegemoetkoming voor hun vaste lasten tot een maximum van (10)(2b) voor drie maanden. De sectoren die onder de huidige TOGS vallen, komen hiervoor in aanmerking.
- Verder zal het kabinet bezien of onderdelen van de nog langduriger gesloten sectoren, zoals de grote podia/theaters en evenementenbranche, die in ieder geval tot 1 september gesloten blijven, maar ook daarna naar verwachting te maken krijgen met forse beperkingen – gesteund en op weg geholpen kunnen worden naar nieuwe verdienmodellen, zonodig met behulp van pilots. De evenementensector werkt nu samen met de Topsector Creatieve Industrie aan een Fieldlab-aanpak.
- Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de moties van de leden Dijkhoff/Jetten[2] en van het lid Asscher c.s.[3]

---

[1] Brief Noodpakket 2.0, 20 mei 2020
[2] Motie van de leden Dijkhoff en Jetten over medio mei duidelijkheid over een aanvulling op het lopende steunpakket
[3] Motie van het lid Asscher C.S. over steun voor ondernemers en werkenden uit de creatieve sector

- Naast die brede inzet neemt minister Van Engelshoven specifieke coulancemaatregelen. Instellingen worden opgeroepen om met freelancers en zzp'ers gemaakte afspraken na te komen.
- Voor de instellingen gefinancierd via de Basisinfrastructuur en Erfgoedwet gelden bijvoorbeeld dat de subsidies doorlopen en niet worden gekort als prestaties niet worden gehaald vanwege COVID-19. Gemeenten hebben laten weten deze maatregel ook te volgen.
- Om de rijksgesubsidieerde musea die huren via het Rijksvastgoedbedrijf meer financiële ruimte te geven, heeft minister van Engelshoven geregeld dat zij op een later moment hun huur kunnen voldoen. Zij hoopt dat gemeenten en provincies mijn voorbeeld zullen volgen en de huur van hun culturele instellingen tijdelijk zullen opschorten.
- Alle coulance maatregelen zijn nader uitgewerkt in de brief van minister Van Engelshoven die uw Kamer op vrijdag 27 maart ontving.
- Ook de zes rijkscultuurfondsen nemen alle coulancemaatregelen over voor de instellingen die zij ondersteunen.
- Daarnaast heeft de sector samen met OCW, volgens regels van de ACM, een regeling ontwikkeld om gezamenlijk aan bezoekers te vragen hun tickets te behouden en zo de culturele sector te steunen. De verschillende brancheverenigingen roepen hun bezoekers op hun ticket te bewaren tot de deuren weer opengaan en anders eventueel een tegoedvoucher te vragen: 'Bewaar je ticket, geniet later.' Meer informatie is te vinden via www.bewaarjeticket.nl .
- Met het Burgerinitiatief 'Doe Mee Met Je AOW', waarin AOW'ers werden opgeroepen om het vakantiegeld van de AOW geheel of gedeeltelijk over te maken naar de culturele sector, is in totaal (10)(2b) opgehaald. Hieraan hebben tussen 20 mei en 20 juni meer dan 4500 AOW'ers bijgedragen. Aangezien Minister Van Engelshoven heeft aangegeven dat zij het bedrag verdubbelt, is er in totaal meer dan (10)(2b) opgehaald. Het Prins Bernhard Cultuurfonds verdeelt deze giften onder culturele projecten zonder meerjarige subsidie.

Aanvullende maatregelen: (10)(2b)

- Op 15 april jl. heeft minister Van Engelshoven uw Kamer geïnformeerd over aanvullende maatregelen die het kabinet neemt om de vitale onderdelen in de culturele infrastructuur in stand te houden. Er wordt (10)(2b) additionele middelen toegevoegd aan het bestaande instrumentarium.
- Zo behouden we niet alleen het unieke Nederlandse artistieke product, maar waarborgen we ook de werkgelegenheid in deze sector. Het doel is om die onderdelen van de keten, die onmisbaar zijn en zorgen voor werkgelegenheid, overeind te houden.
- Uw Kamer heeft de incidentele suppletoire begroting ontvangen waarmee de (10)(2b) aan de begroting van OCW wordt toegevoegd. Op 28 april is hier over gesproken in het 'Wetgevings-overleg inzake suppletoire begroting cultuur en andere cultuuronderwerpen'.

- Op 27 mei is uw Kamer geïnformeerd over de uitwerking van de aanvullende ondersteuning voor de culturele en creatieve sector. Met een aanvullende subsidie of een lening worden instellingen, makers en ondernemers in de culturele en creatieve sector door de financieel zware eerste maanden heen geholpen en worden zij in staat gesteld om te investeren voor het volgende seizoen. De instellingen hebben hun subsidiebesluit vorige week ontvangen. Ook neemt minister Van Engelshoven het advies van de Raad voor Cultuur (18 mei jl.) over, wat onder meer inhoudt dat er ook in subsidiejaar 2021 in brede zin coulance is voor de sector. Het pakket bestaat uit vijf onderdelen.

  1. (10)(2b) is bestemd voor instellingen die onderdeel zijn van de basisinfrastructuur 2017-2020 en een beperkt aantal instellingen dat uit andere onderdelen van de begroting van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap wordt gefinancierd. Voor de instellingen en festivals die meerjarige subsidie van de zes Rijkscultuurfondsen ontvangen wordt (10)(2b) beschikbaar gesteld. Hiervan is (10)(2b) bestemd voor filmproducenten via het Filmfonds.
  2. (10)(2b) is bestemd voor de `Opengestelde Monumenten-Lening' bij het Nationaal Restauratiefonds. Het betreft krediet voor eigenaren van rijksmonumenten zoals kerken, kastelen en buitenplaatsen, industrieel erfgoed, molens, stadsherstelorganisaties en museale monumenten die inkomsten mislopen vanwege de coronacrisis.

3. (10)(2b) wordt beschikbaar gesteld om gemeenten en provincies te ondersteunen die regionale musea, (pop)podia en filmtheaters extra ondersteunen. Het gaat dan om instellingen met een regionale functie en een landelijk belang. Voor de subsidieregeling voor musea bij het Mondriaan Fonds komt (10)(2b) beschikbaar en voor de regeling voor (pop)podia bij het Fonds Podiumkunsten is maximaal (10)(2b) beschikbaar. Voor filmtheaters is via het Filmfonds (10)(2b) beschikbaar.
4. (10)(2b) gaat naar de Cultuur Opstart Lening. Deze is voor organisaties in de culturele en creatieve sector waarvan het verdienmodel vooral is gericht op eigen inkomsten en die geen gebruik kunnen maken van de andere maatregelen uit dit pakket. De lening is bedoeld voor het ontwikkelen van publieksgerichte producties, programma's, tentoonstellingen of projecten.
5. (10)(2b) wordt geïnvesteerd in de Rijkscultuurfondsen en het steunfonds rechtensector, waarmee specifiek makers ondersteund worden.

- Specifieke steun voor makers: Van de (10)(2b) wordt (10)(2b) geïnvesteerd in de Rijkscultuurfondsen. Zij maakten zelf eerder ruim (10)(2b) beschikbaar. Dit budget is een aanvulling op de bestaande regelingen en gericht op werk voor makers in alle sectoren. Het budget richt zich op projecten, werk en opdrachten voor makers. Daarnaast is er ruimte voor ondersteuning van instellingen en festivals, veelal het midden- en kleinbedrijf van de cultuur.
- De overige (10)(2b) wordt vrijgemaakt voor het 'Steunfonds Rechtensector', een initiatief van de Federatie Auteursrechtbelangen. Deze federatie draagt zelf ook (10)(2b) bij, waarmee het totaal op (10)(2b) komt. Dit fonds is er om professionals in de creatieve industrie te steunen bij het ontwikkelen van (nieuwe) werken (boeken, muziek en films). Het fonds krijgt drie onderdelen: beeld, geschrift en muziek. Duizenden zzp'ers en freelancers, artiesten, musici, componisten, schrijvers, regisseurs, uitvoerende kunstenaars, muziekuitgevers en -producenten kunnen er een beroep op kunnen doen. Het fonds wordt op dit moment nader uitgewerkt door de Federatie Auteursrechtbelangen.

Openstelling
Per 11 mei:

- Per 11 mei zijn er al versoepelingen in gang gezet. Zo zijn bibliotheken weer geopend en zijn er versoepelingen voor kinderen en jongeren als het gaat om buiten sporten, bewegen en culturele en creatieve activiteiten volgen.

Per 1 juni:

- Op 19 mei is besloten over versoepeling per 1 juni van de maatregelen die de cultuursector raken. Uitgangspunt daarbij blijft het bewaren van 1,5 meter afstand tot elkaar, het treffen van hygiënemaatregelen en thuisblijven ingeval van klachten. Alle cultuursectoren hebben hiervoor inmiddels protocollen ontwikkeld.
- Op 1 juni, 12.00u, zijn culturele instellingen weer open gegaan. Voor alle culturele instellingen geldt, dat er vooraf een checkgesprek gehouden dient te worden om te bepalen of een bezoek risico's oplevert. Per type instelling zijn er aanvullende maatregelen van kracht. Zo geldt voor musea, presentatie-instellingen en monumenten met een publieksfunctie een maximum aantal bezoekers afhankelijk van beschikbare oppervlakte per gebouw. Voor muziekscholen en centra voor de kunsten geldt: maximaal 30 personen per gebouw en voor overige culturele instellingen, waaronder theaters, bioscopen, filmtheaters, concertzalen, podia en schouwburgen geldt maximaal 30 bezoekers (zitplaatsen) per ruimte.

Per 1 juli (onder voorbehoud van besluitvorming vanavond!)

Het OMT heeft een ruimere verdere heropening van de culturele sector geadviseerd dan werd verwacht. (Indien dit wordt overgenomen door het kabinet betekent dit dat de culturele sector veel verder open kan dan nu het geval is). Namelijk:

- Voor culturele instellingen waaronder theaters, bioscopen, concertzalen, podia, muziekscholen en centra voor de kunsten geldt, vooropgesteld dat er voldoende ruimte is om anderhalve meter afstand van elkaar te houden:
  - Met reservering en gezondheidscheck vooraf binnen en buiten: geen maximum aantal personen per ruimte; iedereen heeft een zitplaats.
  - Zonder reservering en gezondheidscheck binnen: maximaal 100 personen per ruimte (exclusief personeel); iedereen heeft een vaste zitplaats.

  - Zonder reservering en gezondheidscheck buiten: maximaal 250 personen per ruimte (exclusief personeel).
- Voor locaties met doorstroom van bezoekers zoals musea, presentatie-instellingen en monumenten met een publieksfunctie blijft het maximum aantal bezoekers afhankelijk van het beschikbare oppervlakte per gebouw.
- Ook sport- en dansscholen mogen vanaf 1 juli weer open.
- Bij bepaalde activiteiten is contact noodzakelijk en geldt de 1,5 meter alleen voor zover dat mogelijk is. Het gaat om sporters, acteurs, dansers (zowel professionals als amateurs)
- Voor zingen is op dit moment nog onzeker wat het OMT advies precies betekent voor het wel of niet kunnen opstarten van de sector, met name de koren. Hierover wordt u zsm nader geïnformeerd.

Mediasector

- Dinsdag 7 april jl. heeft minister Slob voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media uw Kamer een brief gestuurd over de impact van de coronacrisis op de mediasector.
- De gevolgen voor de mediasector zijn groot: de inkomsten lopen terug, terwijl de vraag naar informatie toeneemt. Het is van groot belang dat de informatie- en nieuwsvoorziening op alle niveaus in deze onzekere tijden doorgaat.
- Het kabinet neemt maatregelen langs 3 sporen om de mediasector in deze tijd te ondersteunen.
- Dit betreffen ten eerste de kabinetsbrede maatregelen, waar ook mediaorganisaties aanspraak op kunnen maken. Het gaat dan met name om:
  - de Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid (NOW);
  - de Overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo);
  - de verschillende belastingmaatregelen;
  - de versoepeling van kredieten, zoals de verruiming van de BMKB;
- Daarbij heeft de Rijksoverheid "media en communicatie" opgenomen op de lijst van 'cruciale beroepen'.
- Ten tweede kondigt minister Slob in zijn brief een tijdelijk steunfonds voor huis-aan-huiskranten en lokale publieke omroepen aan.
- Huis-aan-huiskranten en lokale publieke omroepen zijn partijen voor veel mensen een belangrijke bron van lokale informatie. De informatievoorziening door deze partijen is, als gevolg van het teruglopen van advertentie-inkomsten en de vaak (zeer) beperkte financiële reserves, in direct gevaar.
- Minister Slob stelt via het Tijdelijke Steunfonds voor Lokale Informatievoorziening eenmalig maximaal (10)(2b) beschikbaar. Dit geld is vrijgemaakt door reeds voor 2020 gereserveerde middelen in te zetten.
- Het Steunfonds wordt als maatregel uitgevoerd door het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek.
- Huis-aan-huiskranten en lokale publieke omroepen konden vanaf 11 april 2020 tot en met 19 april bij het Stimuleringsfonds een eenmalige bijdrage aanvragen voor een periode van drie maanden: 15 maart 2020 tot en met 15 juni 2020.
- De hoogte van deze eenmalige bijdrage is afhankelijk van het bereik en kan van enkele duizenden euro's oplopen tot enkele (10)(2b) s per aanvrager in totaal voor drie maanden, met een ondergrens van (10)(2b) per aanvrager
- In de week van 27 april is er (10)(2b) aan krediet uitgekeerd aan 181 lokale omroepen en 410 HAH-kranten. Daarmee resteert circa (10)(2b) van het budget van (10)(2b)
- Op 15 mei 2020 werd bekend dat met deze resterende middelen á circa (10)(2b) voor drie nieuwe doelgroepen een nieuwe aanvraagronde wordt gestart, van 15 tot en met 24 mei. Wederom voor een eenmalige bijdrage voor de periode van 15 maart 2020 tot 15 juni.
- De drie nieuwe doelgroepen zijn:
  - HAH-kranten die minder dan één keer per twee weken, maar tenminste negen keer per jaar verschijnen;
  - lokale betaalde nieuwsbladen; en
  - lokale nieuwswebsites (digitale *hyperlocals*) die een vitale rol in de lokale informatievoorziening spelen en een jaaromzet hebben van tenminste (10)(2b)
- Op 28 mei 2020 kondigde het kabinet in een brief van MBZK aan dat het Steunfonds wordt verlengd tot eind 2020 en dat daarvoor (10)(2b) aan extra middelen wordt uitgetrokken.
  - De (10)(2b) wordt in twee rondes verdeeld.

    - Vanaf 22 juni t/m 5 juli kunnen lokale publieke omroepen, huis-aan-huiskranten die tenminste negen keer per jaar verschijnen, lokale betaalde nieuwsbladen en lokale nieuwswebsites een aanvraag indienen voor een tegemoetkoming.
    - De looptijd van deze ronde is 15 juni – 15 september.
    - In september wordt bezien of de voorwaarden voor de laatste ronde, die zal lopen tot het einde van het jaar, worden aangepast.
- Voor meer informatie kunnen geïnteresseerden terecht op de website van het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek.
- Ten derde en als laatste treft minister Slob een aantal coulancemaatregelen voor mediaorganisaties en –professionals die subsidie vanuit het Rijk ontvangen. Bijvoorbeeld dat de deadline voor het indienen van de jaarverantwoording 2019 verschuift en dat men vanuit het ministerie met de organisaties en professionals in gesprek gaat indien activiteiten niet conform plan worden uitgevoerd.
- Alle coulance maatregelen zijn nader uitgewerkt in de brief van minister Slob die uw Kamer op dinsdag 7 april ontving.
- Minister Slob blijft in aanvulling op de aangekondigde maatregelen de situatie in de mediasector nauwlettend volgen en is daarvoor voortdurend in gesprek met de partijen uit de sector.